

Izbija — izvemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. ...

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot. ...

EDINOST

Gospodarska kriza

Kakor se je moralo časopisje tekem svetovne vojne dan za dnevom baviti z dogodki vojne, tako je danes prisiljeno baviti se neprenehoma z razvojem svetovne gospodarske krize, ki zavzema z vsakim dnevom bolj strašne oblike. ...

nemško vlado na drugi strani nam dokazujejo, da sta Anglija in Nemčija sklenili, sodelovati pri gospodarskem prepору Rusije. To je popolnoma naravno. Ker je gospodarska kriza razširjena sedaj po vseh kulturnih državah, jo čuti zelo neprijetno tudi Anglija in Nemčija. ...

Radić v Rimskih Toplicah ZAGREB, 13. Iz Zagreba poročajo, da se je mudil te dni v Rimskih Toplicah Stjepan Radić, kjer je konferiral s Stojanom Protićem predvsem o uredbi državne uprave. ...

Čehoslovaška Sestanek med Masarykom in Hainischem Konferenca v Portorože se ne bo vršila? PRAGA, 13. Listi naglašajo veliko važnost sestanka med predsednikom Masarykom in predsednikom Hainischem in javljajo, da je uspeh sestanka povoljen v vsakem oziru. ...

Čehoslovaški ministar za zunanje zadeve Beneš je dal listom o tem sestanku izjavo, v kateri pravi, da je čehoslovaška politika šla vedno za tem, da se položaj srednje Evrope okrepi. ...

Povratek predsednika Masaryka PRAGA, 13. Predsednik Masaryk se je povrnil v Prago dne 11. t. m. opoldne. ...

Češi se ne udeležijo medparlamentarne konference v Stockholmu PRAGA, 13. Čehoslovaška parlamentarna skupina za Zvezo narodov je sklenila, da se solidarno s francoskimi in belgijskimi parlamentarci in parlamentarci držav Malega sporazuma ne bo udeležila 19. konference medparlamentarne zveze, ki se bo vršila v Stockholmu. ...

Rusija Nove smeri ruske gospodarske politike DUNAJ, 12. »Rosta«, poluradni dopisni urad sovjetske vlade javlja: Prihodnje dni se objavi odlok, s katerim bo omogočeno državnim obratom, da si nabavijo sirovine in gorivo potom proste trgovine, če bi država ne mogla poskrbeti za zalaganje obratov s potrebnimi predmeti. ...

Uvozna carina BELGRAD, 13. Na seji gospodarsko-finančnega odbora ministrstev je bil sklenjen prost uvoz cerkvenih zvonov. ...

Spomenica ukrajinskega narodnega odbora vrhovnemu svetu PARIZ, 13. Ukrajinski narodni odbor, ki ima svoj sedež v Parizu, je poslal vrhovnemu svetu obširno spomenico o lakoti v Rusiji in o sedanjem političnem položaju. ...

se sestava resolucije, s katero se vprašanje Gornje Slezije izročiti Zvezi narodov, poveri juristom. Izrazil je tudi željo, naj bi vrhovni svet pozval Nemčijo in Poljsko, da vplivata na prebivalstvo, naj miro čaka odločitev Zveze narodov. ...

Leninov proglas na mednarodni proletarijat

DUNAJ, 13. »Rosta« javlja iz Moskve: Lenin je poslal mednarodnemu proletariatu ta le proglas: »V nekaterih gubernijah Rusije vlada lakota, ki je očitno malo večja od bede l. 1891. ...

Bolgarska Bolgarska in pomoč Rusiji SOFIJA, 13. Bolgarski ministrski svet je sklenil, da skliče sobranje za dan 25. t. m. ...

Francija Vrhovni svet. — Razdor med Francijo in Anglijo odvrnjen. — Vprašanje Gornje Slezije izročeno Zvezi narodov PARIZ, 13. Čim se je otvorila včerajšnja seja, je Lloyd George izjavil, da so angloslovenske in italijanske odposlanstvo za to, da se rešitev vprašanja Gornje Slezije prepusti Zvezi narodov. ...

Italija Boji med fašisti in komunisti PERUGIA, 13. V Todi ju je zopet prišlo do krvavih bojov med fašisti na eni in ljudskimi arditii, komunisti in republikanci na drugi strani. ...

Povodenj in požar v Rimu RIM, 13. Včeraj je divjala tukaj silna nevihta. Strela je udarila v več plospov. ...

Mednarodna konferenca za pomoč Rusiji ZENEVA, 13. H konferenci za organizacijo mednarodne pomoči stradalnemu prebivalstvu v Rusiji so se prijavele še sledeče organizacije: sveta stolica, katero bo predstavljala mons. Mangliosi ne, papežev nuncij v Bernu, belgijski, danski, norveški in italijanski Rdeči križ, mešani odbor ameriške Ymca (Young Man Christian Association) in odbor Zveze narodov za borbo proti nalezljivim boleznim. ...

Anglija De Valera naznanil Angliji svoje pogoje Odločilna doba irskega vprašanja LONDON, 13. V dobro obveščenih krogih se zatrjuje, da je predsednik tajne irske republike De Valera poslal angleški vladi noto, v kateri je naznanil pogoje, pod katerimi bi Irci bili pripravljeni skleniti mir. ...

Italija Boji med fašisti in komunisti PERUGIA, 13. V Todi ju je zopet prišlo do krvavih bojov med fašisti na eni in ljudskimi arditii, komunisti in republikanci na drugi strani. ...

Mednarodna konferenca za pomoč Rusiji ZENEVA, 13. H konferenci za organizacijo mednarodne pomoči stradalnemu prebivalstvu v Rusiji so se prijavele še sledeče organizacije: sveta stolica, katero bo predstavljala mons. Mangliosi ne, papežev nuncij v Bernu, belgijski, danski, norveški in italijanski Rdeči križ, mešani odbor ameriške Ymca (Young Man Christian Association) in odbor Zveze narodov za borbo proti nalezljivim boleznim. ...

Anglija De Valera naznanil Angliji svoje pogoje Odločilna doba irskega vprašanja LONDON, 13. V dobro obveščenih krogih se zatrjuje, da je predsednik tajne irske republike De Valera poslal angleški vladi noto, v kateri je naznanil pogoje, pod katerimi bi Irci bili pripravljeni skleniti mir. ...

Italija Boji med fašisti in komunisti PERUGIA, 13. V Todi ju je zopet prišlo do krvavih bojov med fašisti na eni in ljudskimi arditii, komunisti in republikanci na drugi strani. ...

Povodenj in požar v Rimu RIM, 13. Včeraj je divjala tukaj silna nevihta. Strela je udarila v več plospov. ...

Vojaška dolžnost v anektiranem ozemlju

Glasm poročil iz Rima se italijanski vojni zakon raztegne tudi na naše ozemlje in se bodo nabori vršili že na pomlad prihodnjega leta. Tozadevne izjave vojnega ministra Gasparottija so silno vzburkale nemško prebivalstvo na južnem Tirolskem. Velika razburjenost se je polotila tudi naših krajev.

Temu se ni čuditi, ako upoštevamo izredni pomen tega vprašanja.
»Nemška zveza« na Tirolskem se je uprla zahtevi italijanske vlade. Človeški bit in vsa pravila morale zahtevajo, da se prebivalstvu južnega Tirolskega, ki je bilo le iz strategičnih razlogov priključeno Italiji, ne vsili splošna vojaška dolžnost v italijanski vojski. To stališče so podarjali zastopniki tirolskih Nemcev dosledno in ob vsaki priliki pri italijanskih oblastvih. Nemški tisk poroča, da so merodajni laški krogi ob takih priložnostih Nemce pomirjevali in jim dali razumeti, da upoštevajo v polni mери njihov stališče.

Ljudski zastopniki tirolskih Nemcev so se razgovarjali o tem prashanju tudi z vodilnimi italijanskimi politikmi. Tudi ti so priznavali, da so zahteve južnih Tirolcev v vojaškem vprašanju upravičene.

Drugače sodijo seveda vsi zadevo skrajni laški nacionalisti. Oni viharno zahtevajo, naj se vojaška dolžnost raztegne tudi na anektirane pokrajine in naj se jim ne dovoli nikaka izjema v tej stvari.

Kljub vsem napadom italijanskih nacionalistov bodo nemški zastopniki nadaljevali boj za pravične zahteve ljudstva.

»Der Tiroler« piše:
»Italija si je priključila našo deželo iz strategičnih razlogov. Kako more sedaj našemu prebivalstvu odtegniti tudi nezno mladino? Vse naše čustvovanje se upira misli, da bi sinovi onih očetov, ki so padli v boju zoper italijanski imperializem, sedaj morali istemu imperializmu služiti. To bi bila kričeča krivica!«

List pobija tudi razloge vojnega ministra Gasparottija, ki je trdil, da je splošna vojaška dolžnost popolnoma upravičena, ako so nove pokrajine do-

bile volilno pravico, ki je najvišja državljanska svobodina. Kjer se čovkoljuje najvišje pravice, se morajo sprejeti tudi najvišje dolžnosti (»Popolo di Trieste« je svoječasno zahteval, naj se Slovani in Nemci oprostitjo vojaške službe in naj se jim zato odvzame tudi volilna pravica. Ur.) »Der Tiroler« pobija te razloge tako le: »Ali je sploh mogoče primerjati volilno pravico s krvnim davkom? Mislimo, da smo volilno pravico s strašnimi davki in dajatvami, pod katerimi ječimo, več nego zaslužili. Nočemo govoriti o tem, da je militarizem eden najbolj obžalovan vrednih pojavov našega časa in da ga načelno odklanjamo. Stalne vojske dušijo blagostanje narodov.

Odprava vojne dolžnosti v Avstriji in Nemčiji je vzrok, da smatramo deželi vključ skrajno slabi valuti za srečnejši. Mi dajamo državi, kar ji gre. Odrečamo ji pa pravico do naše mladine. Če bi bili mi stremili po zedinjenju z italijansko državo, bi nam mogli govoriti, da moramo sprejeti vse dolžnosti, veljavne za italijanske patriote. Toda mi nisimo hoteli združena z Italijo. Zato je naša pravica in dolžnost, da odklanjamo tako obvezo. Mi nismo krivi, da je nastalo to vprašanje.« Tako je stališče Nemcev.

Vojni minister Gasparotti je zagovarjal v svojih izjavah, da hoče to važno in težko vprašanje rešiti po dogovoru in v sporazumu z zakonitim zastopniki priključenih pokrajin. Izrekel je nado, da bo rešitev tega vprašanja služila v medsebojno pomirjenje. Bomo videli, kako bo minister praktično izvajal to obljubo. Večina prebivalstva v Julijski Benečiji je jugoslovenska. Če se minister sklicuje na podeljeno volilno pravico, bo moral — poslušati glas zastopnikov, ki jim je naše ljudstvo na plebiscitarnem način poverilo nalogo, da čuvajo njegove koristi! Če mu je res na tem, da se vojaško vprašanje reši tako, da bo služilo v pomirjenje, bo moral uvaževati mnenje in zahteve naših poslancev! Uverjeni smo, da bodo naši zastopniki tudi v tem usodnem vprašanju vršili svojo dolžnost — brez ozirov in brez strahu!

Konsumenti so morali toraj za blago, ki je bilo vredno le 200 milijonov, plačati 480 milijonov.

Sedaj si pa ogledimo, kdo je kupil in plačal to blago. Ako so delavci in kmetje porabili za pokupovanje svojih potrebščin ves denar, ki so ga prejeli za svoje delo, toraj 200 milijonov lir, so mogli od vsega blaga, ki so ga oni napravili, in ki stane v trgovini na drobno 480 milijonov, kupiti le za 200 milijonov, ker več ko toliko denarja nimajo, torej ne morejo kupiti niti polovice blaga, ki so ga sami izdelali, marveč približno le 41 in pol odstotkov.

Delavci in kmetje kupijo toraj blaga za 200 milj.

Denar za pokup vsega ostalega blaga v znesku 280 milijonov lir je v rokah tovarnarjev, trgovcev in trgovskih agentov. Od teh 280 milijonov, odštejemo približno 50 milijonov, ki so v obliki davkov in raznih stroškov prišli v roke uradnikom, vojakom, orožnikom, razumnikom (odvetnikom, zdravnikom, duhovnikom, časnikarjem, učiteljem, itd.) ter drugim ljudem, kakor n. pr. gosposkim slugom itd. Vsi ti ljudje potrosijo večino denarja tudi ves dobljeni denar za življenjske potrebnosti, torej potrosijo vsch 50 milj.

V rokah trgovcev, tovarnarjev in agentov ostane toraj še 230 milijonov lir. Ako bi tudi oni potrosili ves »zastavljeni« denar za svoje življenjske potrebnosti, bi bilo prodano vse blago in kapitalistični gospodarski stroj bi pravilno deloval, četudi bi bili delavci in kmetje oškodovani, ker jim je kapitalizem odvzel velik del njihovega dela. To v kapitalizmu ne gre. Če bi kapitalisti potrosili za svoje življenje ves svoj dobiček, potem bi kapitalizem prenehala. Kapital se množi na ta način, da se le del dobička porabi, z drugim delom se mora večati kapital.

Kapitalistični stroj ne dovoljuje torej kapitalistom, da potrosijo ves svoj dobiček, v našem slučaju vseh 230 milijonov lir, marveč le del tega; recimo v najboljšem slučaju 100 milijonov, čeravno porabijo v resnici mnogo manj; tovarnarji, trgovci in agente kupijo toraj za svoj konsum 100 milj.

To je vse; sedaj je že vsak potrosil toliko koliko je imel, oziroma kapitalisti toliko, kolikor jim kapitalizem dopušča, da se more ohraniti kapitalistično gospodarstvo in s tem kapitalisti sami.

Od vsega izdelanega blaga se je torej porabilo skupaj 350 milj. lir.

Izdelanega blaga (po cenah v trgovini na drobno) 480 milijonov manj 350 milj. prodanega tvori torej neprodanega blaga za 130 milijonov lir, ki stane male trgovce (ako odbijemo približno 30 odstotka, katere bodo dobili mali trgovci šele pri prodaji) le 90 milijonov.

Ogledimo si sedaj nekoliko bolj natančno teh 90 milijonov blaga, ki je ostalo nerazprodano pri trgovcih. V začetku ta oteklina čisto nič ne vzmernja kapitalizem. Če nimamo denarja, pa imamo blago, saj je blago tudi kapital.

Oteklina pa raste, iz 90 milijonov postane s časom 180 milijonov nerazprodanega blaga, 200, 300, 500 milijonov, ena milijarda! Ker je nerazprodanega blaga vedno več, začne proizvodstvo pešati.

Treba je napraviti operacije. Operacija se izvrši v obliki izvoza. Doma nerazprodano blago teče v inozemstvo. Takih oteklín pa je na sedanjem kapitalističnem telesu vse polno: na Anjleskem, v Ameriki, Nemčiji, Franciji, Italiji itd. Kapitalizem je že do grla v tem gnoju. Druga operacija je vojna.

Kaj je ta operacija prinesla kapitalizmu, vemo vsi predobro. Blaga je še vedno preveč, seveda le dozdevno ga je

preveč, v resnici ga je premalo, le cene v trgovini so take, da ga konsumenti ne morejo kupiti, vsled česar se dozdeva, kakor da bi ga bilo preveč.

Če bi se onih 90 milijonov nerazprodanega blaga razdelilo, če že ne, kakor bi bilo pravično med proizvajalce, t. j. med tiste, ki so ga napravili, t. j. med kmete in delavce, pa vsaj med vse konsumente, ali ako bi ga v najhujšem slučaju pokupili in porabili kapitalisti, bi bilo vse kapitalistične gospodarske kize konec. Bilo bi konec današnje brezposelnosti, ker bi tovarnarji zopet dobili naročila za delo in potreben denar za nakup surovin, plačo delavcem itd.

Toda že zgoraj smo omenili, da kapitalisti ne morejo brezplačno in niti brez dobička dati blago konsumentu, ker bi s tem uničili kapitalizem sam.

Položaj je sedaj na kratko sledeči: trgovci imajo nakopičeno blago po nedosegljivih cenah; ker ga imajo preveč, ne naročajo dovolj blaga v tovarnah in od kmetov. Zato se tovarne zapirajo in ostajajo delavci brez dela in zaslužka. Čim manj zaslužka imajo delavci, tem manj imajo tudi denarja, da bi si mogli pri trgovcih nakupiti potrebno blago. Vsed tega mora trgovina vedno bolj pešati, blago ostane vedno več nerazprodanega, tovarne dobivajo tudi vedno manj naročil. Ako se to nadaljuje, pridemo z matematično točnostjo do sledečega rezultata: delavci ostanejo se popolnoma brez denarja in ne morejo od trgovcev nič več kupiti, vse tovarne brez naročil, vsi delavci na cesti.

Rešitev je le ena in sicer ta, da grejo vsi delavci zopet na delo ter začnejo kmetije po vsem svetu intenzivno obdelovati zemljo ter si izmenjujejo med seboj izdelke svojega dela, brez posredovanja kapitalistične trgovine, ki tvrdi steno med producentom in konsumentom. Producent in konsument si poda sta roko. Vsaka druga rešitev je le nepopolna sredstvo in je škodljiva, ker odvaja misel, od glavnega cilja, ki se imenuje skupno gospodarstvo brez posredovanja kapitalistične trgovine.

D. Godina.

Pomirjenje in pobratenje med narodi

Odgovori na vprašanje družabno-znanstvenega krožka v New Yorku

O priliki svoje 50 letnice je poslal nemški družabno-znanstveni krožek tole vprašanje na najbolj odlične zastopnike narodov: »Kako morejo delovati razumniki vseh dežel v svadkanjem življenju na pravo pomirjenje med narodi, ki so si stali v vojni nasproti, in kako morejo prinoči ki trajnemu pobratenju človeštva?« Na to vprašanje je prišlo več odgovorov. Med temi so najbolj zanimivi odgovori velikega švicarskega zdravnika in sociologa Forela, Karla Rennerja, Alberta Einsteina. Zanimivo je tudi, kako mislijo o tem vrašaniu nekdanji mogotci Mackensen, Hindenburg, Ludendorff in Tirpitz.

Forel smatra, da bi se morali razumniki vsega sveta organizirati na podlagi mednarodnega etičnega socializma in stremeti za trajnim mirom. Vse države bi morale podvreči svojo dosedanjo popolno suverenost mednarodni socialistični zvezi narodov.

Karl Renner je odgovoril tako le: Znanost in umetnost, delovno polje razumnika, sta res mednarodni. Obe sta skupna dedščina človeštva in ne samo enega naroda. Toda ko posamezni narod iz ta zaklad dvigajo, ga oblačijo v svoj jezik in ga osvetlujejo s sijajem svoje posebne kulture. Zato nosi razumnik, ki se bavi z znanostjo in umetnostjo, istočasno dvojen obraz; eden je narodni, drugi mednarodni. V gotovih časih razumniki narode tržejo narazen, v drugih jih zopet združujejo. Danc je svet sit mržnje in sporov, prišel je čas, da se človeški rod spomni svojega skupnega kulturnega premoženja, in zato gre razumnikom preko vsih meja klic, naj se združijo! Prva dolžnost, ki jo ima v tem času vsak duševni delavec, je ta, da poučuje svoj lastni narod o drugih narodih, da spozna vsak posebnosti, težnje, trpljenje in napake drugega. Ko bodo

narodi več vedeli eden od drugega, se bodo tudi bolj razumeli; če se bavi en narod z drugim, se bodo vsi narodi lažje našli; edino, če skupno delajo, se bomo mogli premagati strašna svetovna nesreča te vojne.

I. Einstein pravi: Najvažnejši doprinesek razumnikov k pomirjenju med narodi in pobratenju človeštva tiči po mojem mnenju v njihovih znanstvenih in umetniških delih, ker ta dvigajo duh človeštva nad osebne in narodno sebične cilje. Osredotočenju moči na vprašanje in cilje, ki so vsem duševnim delavcem skupni, ustvarja samo ob sebi čustvo tovarištva, ki mora privedi vedno zopet skupaj prave učenjake in umetnike vseh držav, čeravno je neizogibno, da se manj velikodušni in samostojni značaji med njimi časno ločijo. Razumniki naj bi nikdar ne prenehali naglašati mednarodnosti najlepših dobrin, ki jih ima človeštvo, nikdar pa bi ne smeli izrabljati svojih korporacij za to, da podpirajo politične strasti pot in javnih izjav ali drugih nastopov v javnosti.

Končno bi pripomnil, da bi bilo po mojem mnenju važno za pomirjenje med narodi, če bi mladi dijaki in umetniki študirali v večjem številu nego doslej v nekaj sovražnih državah. Doživljaji na licu mesta delujejo najbolj profitusodni predskom, ki so se ustvarili pod vplivom svetovne vojne.

Toda niso vsi tako plemeniti. Generali so ostali še vedno generali; fanatik se tudi niso izpremenili.

Pisatelj Otto Ernst pravi, da noben pošteni Nemec ne bo sprejel pomirjenja, dokler se mu ne da pravica.

Mackensen ne verjame v trajno pobratenje med narodi, ker človek, nosilec dejanskih razmer, ni določen od narave za tako pobratenje. Mogoče pa je po njegovem mnenju pomirjenje med narodi, ki so se bojevali v minuli vojni, če se umakne Francija, ta rušiteljica miru, za svoje narodne meje in se pomiri. Razumniki končno bi morali delovati na to, da časopisje poučuje narode in da ne laže. Če bi se to zgodilo, bi moglo priti do pobratenja med narodi, seveda do meje, ki jo človek po svoji naravi sploh omeoča.

Tirpitz smatra, da bi morala stopiti na mesto laži resnica in poštenost, če se hoče doseči pomirjenje.

Hindenburg sploh ni odgovoril; odgovoril je zanj njegov tajnik, da ima »gospod Feldmaršal« preveč drugega dela in da ne more odgovoriti.

Ludendorff je trd ruski general. Po njegovem mnenju ne more noben Nemec verjeti v pobratenje med narodi po sklenitvi versailleskega miru, pri katerem je sodelovala tudi Amerika. Ameriški Nemci naj bi rajši mislili na utrditev svojega narodnega čuta. »Še le ko postane naš narod gospodarjev, hočemo postati bratje; drugače nas notisnejšo močnejši bratje v kot. Razumniki vsega sveta naj pojasnijo svetu, kak zločin je versailleska pogodba in koliko laži se je razširilo tekem vojne po svetu o Nemčiji. Tako lahko popravijo del škode, ki so jo naredili. Da pa jim malo zaupam, ni treba, da povem.«

Občni zbor Slov. plan. društva

podružnice v Trstu.

Trst, dne 26. junija 1921.

Kakor je bilo sklenjeno na sestanku pri Sv. Luciji, ki ga je sklical g. župnik Abram, se je radi spremenjnih državnih meja osnovalo samostojno planinsko društvo za vse ozemlje, ki je priključeno Italiji.

V tem smislu je tržaška podružnica Slov. plan. društva na svojem obnem zboru z dne 26. junija t. l. spremenila svoja pravila tako, da postane samostojno planinsko društvo za vse jugoslovensko ozemlje tostran državne meje.

Redni občni zbor podružnice »Slov. planinskega društva v Trstu« se je vršil ob obližni udeležbi v Narodnem domu pri Sv. Ivanu. Glavni točki dnevnega reda sta bili, poleg raznih poročil, sprememba pravil in volitev novega odbora. Gospod dr. M. Pretner je poročal o delovanju podružnice. Spominjal se je požiža Narodnega doma, ki je vpepelil vse društveno imetje, poštovo, arhiv, slike, zapiskone, načrte jam itd. Poročnik je nato novi položaj, radi katerega mora podružnica spreminiti svoja pravila, da postane samostojno društvo, ki bi raztezalo svoje delovanje širom našega ozemlja in prevzelo vse tujakšnje planinske naprave. Slednje se je s tokimi besedami spominjal umrlih zaslužnih članov, in sicer g. Bartla Srečka, Čehovina Florjana, Lavrenčiča Matije, Magajne Viktorja, Marušiča Valentina in drugih. Zborovalci so se v znak žalosti dvignili: Slava.

Po tajnikovem poročilu je poročal blagsajnik g. N. Stepančić o društveni imovini. Iz poročila izhaja, da je društvene imovine skupno L. 690/95 poleg vloge v Ljubljani v znesku K. 5480.—. Vpisanih članov je 115. Obe poročili sta se sprejeli soglasno. Nato je prišla v obravnavo točka o spremembi pravil. Podružnica naj postane samostojno društvo s sedežem v Trstu za vse naše ozemlje pod imenom »Planinsko društvo« v Trstu.

Po prečitaniu vseh predlogov spremembe pravil in po podrobni razpravi vsakega posameznega paragrafa so bila pravila soglasno sprejeta.

Nato so se vršile volitve. Izvoljen je bil z vzklikom sledeči odbor: Dr. Pretner, dr. Stare, dr. Stavik, g. Malnič, dr. Goljevšek, g. Puhalič, Kraševac, Pavlica, Stepančić, Banderlj, Petelin, Vrabec, Pahor, Novak, Vesel, Zwitter in g. Modričan.

Po volitvi je zaključil predsednik s toplo zahvalo dobro uspeši obnem zbor.

Vzroki brezposelnosti

Kakor je »Edinost« že pisala, so vzroki današnje ogromne brezposelnosti različni; jaz se hočem v sledečih vrsticah omejit na to, da pokažem na vzroke, ki tiče v kapitalističnem gospodarskem stroju samem.

Dve značilni črti današnjega gospodarstva sta sledeči: Proizvajalci (delavci in kmetje) ne proizvajajo za lastno potrebo, marveč za celo družbo ali, kakor se to navadno imenuje, za trg; zato je potreben gospodarski aparat, ki proizvede od proizvajalcev, delavcev in kmetov, zbira in jih razdeljuje med konsumente. To nalogo izpolnjuje sedaj kapitalistična trgovina s tem, da proizvede od proizvajalcev pokupuje in jih prodaja med konsumente. To je prva značilna črta, ki ni lastna le današnjemu kapitalističnemu gospodarstvu, marveč je kapitalizem podedoval od prejšnjih gospodarskih strojev. Razlika je le v tem, da je trgovina v prejšnjih časih igrala manj važno ulogo kakor danes, ko je postala gonilna sila vsega narodnega gospodarstva.

Druga značilna črta današnjega gospodarskega stroja pa je moderna veleobrt, ki je nekdanjo rokodelsko obrt zamenjala s strojnim delom. Kapitalizem je posledica strojev, ki bodo, — kar bo razvidno iz sledečega, tudi vzrok njegovi smrti.

Vzemimo, da se je vse blago razprodalo konsumentom in da so si vzeli mali trgovci približno le 30% dobička, kar je v sedanjih razmerah jako skromno računano, ker vemo da mali trgovci prodajajo večkrat tudi z nad 100% dobičkom; 30% od 350 milijonov je približno 110 milj.

Kmetje so torej prodali veletgovini svoje pridelke, za katere so od malih pokupovalcev in veletgovincev dobili 100 milijonov lir 100 milj.

Recimo, da so posredovalci med kmeti in veletgovinci zaslužili pri tem poslu 20%, torej 20 milj.

Delavci v tovarnah so dobili za svoje delo od tovarnarjev 100 milj.

Tovarnarji so prodali to blago veletgovincem z 20% dobičkom, torej 20 milj.

Blago, ki je bilo vredno le 200 milijonov (prevažanje in druge stroške tukaj ne računam, da bo vsa stvar manj zapletena) velja v svoji prvi fazi na svetovnem trgu, ko je prišlo v posest veletgovincev za 240 milijonov lir; pri prodaji si zaračunajo veletgovinci svoj dobiček, ki naj bo 50 milj.

Predno pa pride v malo trgovino, gre blago še skozi roke raznih drugih trgovcev in agentov, ki ga oddajo trgovini na drobno recimo z dobičkom 80 milijonov; navadno je dobiček vseh teh mnogo večji, ali da ne bo izgledalo pretirano, recimo le 80 milj.

V svoji drugi fazi, ko pride blago v roke trgovcev na drobno, torej v roke omih, ki ga lahko prodajo konsumentom, se torej blago, čigar izvorna vrednost je 200 milijonov, ceni že 370 milijonov lir.

Vzemimo, da se je vse blago razprodalo konsumentom in da so si vzeli mali trgovci približno le 30% dobička, kar je v sedanjih razmerah jako skromno računano, ker vemo da mali trgovci prodajajo večkrat tudi z nad 100% dobičkom; 30% od 350 milijonov je približno 110 milj.

skupaj 480 milj.

Nekaj iz zgodovine idrijskega rudnika

Ceste v Idriji

Do leta 1827. je dohajala pošta iz Dunaja v Ljubljano trikrat na teden, enako tudi iz Trsta trikrat v tednu. Od leta 1827. pa po 4krat na eden iz Dunaja in iz Trsta. Od takrat je tudi Idrija dobivala dvakrat na teden pošto. Vozil je poštar vsak terek in petek iz Idrije čez Voharše v Ljubljano, čez 2 dni in pol se je vračal v Idrijo. V četrtek popoldne je zadržal radovednosti Idrijčanov in v pondeljek popolno so ga pričakovali in gledali proti »Silabirtu« na gore, kedaj se vrne. Vmes pa so tudi privatniki šli ali peš ali z vozom do Vrhničke ali do Ljubljane. In ti so svojim prijateljem postregli s tem, da so pokrbivali razna naročila ali pošiljatve. Zato se je uradni poštar »Postbeförderer« pritoževal, da mu delajo škodo zasebniki, ki ceneje ali celo zastoj prevzemajo pisma ali zavoje ter jih dostavljajo strankam; on pa plačuje davek od svoje obrtnije, pa mu pred nosom jemajo zaslužek. Teško pa je bilo dokazati, da je privatni popotnik s tem kaj zaslužil. Izgovarjal se je, da je prijatelju iz prijaznosti postregel, da ni zato dobil nobene odškodnine.

kvečemu da mu je za njegovo postrežljivost plačal kozarec vina. Ker je bilo vino po 5 kr. bokal, sta oba dobro shajala. Darovatelj je ceneje shajal, če je več pisem ali zavojev izročil, pa zato plačal bokal vina za uslugo, obdarovanec, ki ni imel velikih sitnosti s pošiljatvijo, je pa preživel ob povratku na dom nekaj veselih ur pri kozarcu vina. Na svetu ne gre vse gladko; vedno so kake neprijetne vmes. Eni dobro služijo, drugi se pritožujejo, da trpe škodo. Tako je bilo pred stoletji, tako je danes in tako bude najbrže še naprej os.alo.

Poštar je imel škodo, ako je kaj na poti zgubil ali ako mu je bilo kaj ukraden. Tako beremo, da je bilo 13. aprila 1792 ukradeno iz poštnega voza 900 gl. Kedo je bil uzmovič, se ni dognalo. Ali je erar poštarja radi tega kaj odškodoval ali je pa moral sam vse škodo trpeti, se ni izvedelo. Leta 1834. so nameravali vpeljati poštno zvezo tudi z Vipavo, a voznik pošte Brus, katerega so za svet vprašali, se je izjavil, da ne prevzame, ker je promet premajhen in bi on imel le škodo. Da bi on žrtvoval čas in imel še zgubo pri podjetju, od njega ne morejo tržati. Tako je zadeva zrasla.

Kak je bil promet iz Idrije do Vrhničke, kaže sledeči izkaz: Od leta 1835—1838 je pripeljal Brus vsako leto 535 pisem in 1/4 centa zavojev, dostavljal pa na Vrhniko 850 pisem in 1/2 centa zavojev, večji promet je bil z Ljubljano. Čd tam je preskrbel 1225 pisem in za 4 cente prtljage; še več je pa iz Idrije v slovensko centralo pripeljal 1310 pisem in blaga za 29% centov. Ne ve se pa, ali te številke kažejo le uradne pošiljatve ali tudi zasebne.

Leta 1839 so izšli novi predpisi za pisemsko vozno pošto. Službo je prevzel Ivan Bedenk, ki je imel obnem tudi loterijo. Dobil je zato letno 30 gl. plačice, 10% deleža, (pisemska pošta je donášala čez 300 gl.) in 5% od vozne pošte. Jamstva je dal 200 gl. Imel je uradno sobo v sedanji cerkveni hiši št. 105, in desko z napisom »K. k. Postbrefsammlung zu Idria« in poštnega sela. Iz Idrije je šel vsak pondeljek in petek opoldne, iz Ljubljane pa se je vrnil vsako sredo in nedeljo ob 9. dopoldne.

Rudnik pa je še sam vzdrževal svojo pošto po dvakrat na teden z Vrhničke in Ljubljano in tako prejel 4 krat na teden pisma in druge pošiljatve. Večje

denarne zneske je dobival vedno v spremstvu vojakov.

Bedenk bi bil rad dobil tudi eni ničn pošto, a se mu ni posrečilo. Radi prejšnjih dohodkov je odpovedal 1840. službo in ker se ni nihče oglašil, ki bi hotel ta posel po isti ceni prevzeti, se je urad za nabitranje pisem opustil in le rudniški poštar Brus je po dvakrat na teden oskrboval pošto iz Idrije, čez Vrhniko do Ljubljane.

Leta 1847 se je pa ustanovil v Idriji prvi poštni urad. Oskrboval ga je Alojzij Novak, kirurg v Idriji in zet Bedenkova. Njegov urad je obsegal: Belo Javornik, Idrijski laz, vez Črnivrh, Staro in Novo Oselico, Godovič Rovte, Hoztedršico in Medvedje brdo. Bil je v zvezi z Vrhniko in tja je dohajala in odhajala po dvakrat na teden pošta. Vojno leto 1848 je zahtevalo, da se v Idriji hitro zve, kaj je novega po svetu. Novak je moral vsaki dan poslati na Vrhniko poštnega sela, za kar mu je rudnik tedensko plačal 5 gl. Rudniški predstojnik je celo poslal uradnika Janeza Rudolfa v Trst, da je vsaki dan poročal o dogodkih. Imel je za to 10 rudarjev, ki so bili na posebnih krajih nastavljeni in so eden od drugega donašali poročila.

sporazumel s svojimi podružnicami glede oskrbe posameznih objektov.

Na podlagi dogovora, ki ga je imel odbor z zastopniki Slov. plan. društva v Ljubljani, mu bo to društvo prepustilo do definitivne ureditve pooblastila glede vseh svojih naprav, da jih bo mogel takoj prevzeti v svojo upravo in storiti vse potrebno za vzdrževanje in varstvo tozadnjih pravice.

Odbor bo skrbel, da obvesti o vseh nadaljnjih dogodkih in sklepih svoje podružnice in jih naproša, da nadaljujejo in oživijo svoje delovanje, da bo društvo kos svoji teži nalogi. Nadalje poziva odbor vse prijatelje planinstva in širšo javnost, da pristopi čim več članov k društvu in mu tako pripomore k procvitu.

Domače vesti

Općine za Istru. Z Općin nam pišejo: Takoj po volitvah je rekel naš prvobornilac dr. Wilfan, da je naša dolžnost, da storimo vse za tužno našo Istru, ki je tako kruto prestala prve volitve v novih političnih razmerah. Srca našega ljudstva so vstrela od poročilnih groze iz Istre, a vstrela so tudi na poziv svojega prvobornilca. In danes je dosežena zares lepa vsota, ki je bila nabrana v pomoč prizadetim. Vrli Svetovničani so priredili krasno prireditve v gornji namen in tudi mi Općini nočemo zaostati v tem plemenitem delu za lajšanje bracketske gorja.

Prihodnjeno nedeljo, t. j. 21. t. m. bo na Općinah velika veselica, na kateri bo sodelovala cela vrsta pevskih in tamburških društev. Naj omenimo le one iz Trebiča, Padriča, Bazovce, Kozine, Lonjerja, od Sv. Ivana, iz Barkovlje, s Proseka, ter vrlih naših Kraševcev iz Tomajeva, Dutovlje, Koprive in Stanjela. Gotovo bo to zopet naš dan. Pevsko društvo »Zvon« in pripravljali odbor bosta čimprej objavila bogat in raznovrsten program. Občinstvo Trsta, okolice in Krasa pa se danes opozarja na njegovo dolžnost, da se prireditve v čim večjem številu vdeležijo in pokaže istrskim bratom, da nam je zabava le sredstvo, namen pa pomaganej trpečemu bratu.

Aprorovacija. Aprorovacijski konsorcij za tržaško mesto javlja, da se bodo v tem tednu prodajala sledeča živila (brez izkaznice): Navadna testenina po L 2,80 kg, boljša testenina po L 3,20 kg, riž po L 1,80 kg, sladkor po L 6,20 kg in koruzna moka L 1,25 kg.

Selitveni urad opozarja one državne uslužbence, ki so primorani se izseliti iz njih opravil in družino iz tukajšnjega ozemlja v Jugoslavijo, naj se prijavijo do konca tega meseca v ulici Torre bianca 39. I. Potrebno je dostaviti uradno potrdilo službovanja na tem ozemlju in potrdilo, da imajo stanovanj in službo v Jugoslaviji. Natančnejša pojasnila se dode v omenjenem uradu.

G. Maša Gromova, ki je tržaškimi Slovencem v namilnjivi spominu kot nekdanja sotrudnica pri vsakem podvzetju našega narodnega ženstva in znana kot idealno vneta Slovenka je v Ljubljani nevarno obolela. Nahaja se v bolnišnici. Ta vest vzbuja gotovo najiskrenejše sočutje v vseh naših krogih. Bog daj, da okreva skoro in popolnoma.

Prošnja do usmiljenih ljudi. 72 letni Ivan Lubeč, dolgoletni sluga v bivši tukajšnji nemški telovadnici in jako znan v tržaških slovkrogih, je zabredel po smrti svojega edinega sina Bozidarja, ki je padel kot poročnik pred tremi leti na soški fronti, v veliko stisko. Obrača se s prošnjo do usmiljenih ljudi, da bi mu pripomogli s tem ali onim prispevkom iz bede. Prispevke sprejema uprava »Edinosti« pod šifro »Lubeč«.

Inozemskim obiskovalcem Ljubljanskega velikega semnja izdajajo viza za prihod v Ljubljano vsi jugoslovenski konzulati. Viza bodo veljavna za 20 dni in se bodo izdajala vsem osebam, ki se izkazujejo za legitimacijo in odznakom za Ljubljanski veliki semeni in ki se bavijo z trgovsko industrij ali poljedelstvom. Ministrstvo za zunanje zadeve bo sporazumno z ministrstvom trgovine in industrije obvestilo predstavnika v inozemstvu, da se bo posestnikom omogočil čim lažji prihod na semeni.

Iz Nabrežine. Na zborovanju delavske zbornice v Nabrežini, ki se je vršil v četrtek dne 11. avgusta t. l. se je sklenilo pobirati prispevke za nesrečno rusko žrtve. V ta namen se je ustanovil odbor iz petih članov, ki bo na razpolago občinstvu vsaki dan v hiši bolniške blažajne v Nabrežini. Odbor prosi občinstvo brez razlike narodnosti in brez razlike političnega mišljenja, da prispeva v največji meri za naše brate in sestre v nesrečni Rusiji.

Iz Sv. Jakoba. Naša mladina, ki je pred nedavnim časom tavalala okrog kakor zgubljeni, se je strnila v močno organizacijo, v znano mladinsko društvo »Prosveta«. Društvo skrbi za splošno izobrazbo naše mladine, ima svoje redne sestanke in predavanja kakor tudi svoj lastni dramatični odtok. Organizacija deluje z občudovanjem vredno požrtvovalnostjo ter dela z vso energijo na to, da se slična društva ustanovijo po celem Primorskem. S ponosom lahko gledamo na to mladinsko gibanje, ki bo gotovo doseglo svoj cilj in bo igralo v bodočnosti važno vlogo v našem društvenem življenju. To mladinsko delo naj nam bo za vzgled. Tej mladini moramo moralno in finacijsko

pomagati, da bo s tem večjo vztrajnostjo delovala na zahtjeni poti in dosegla svoj cilj. Zato, pridimo vsi k današnjim prireditvjam, ki se bo vršila ob 19 v naši dvorani.

Sentjakobčan »Alfa«. Pritožba. Iz Lonjerja nam pišejo: Naši kmetovalci se bitiko pritožujejo radi tatvin in drugih škod, ki se dan na dan dogajajo po vinogradih, poljih in hostaš. Zlikovci krajevo sadje, grozde in hodijo tudi — na lov. Ljudstvo trpi veliko škodo in tudi ni varno življenja. Zlikovštine se dogajajo dnevno po vseh zemljiščih okoli smodnišnice. Prosimo varnostna oblastva, naj poskrbè vs potrebno proti te nadlogi. Tudi bi prosili oblastva, naj dajo primerne stroge ukaze vojakom, ki strazijo katinarsko smodnišnico. Posebno naj jim zaukažejo, da ne hodijo po polju in vinogradih. Ostajajo naj na določenem jim prostoru. Naši kmetovalci so se sicer že večkrat pritožili pri doletih poveljnikih, toda vse skupaj ni nič koristilo. Zato se obračajo tem potom do slavnih oblastev, naj ukrepeno potrebno, da ne bo naš itak revni kmetovalec trpel toliko škodo. Dogodilo se je n. pr. dne 12. t. m. ob 5. uri popoldne med dežjem, da je neki tukajšnji posestnik naletel v svojem vinogradu na nekega vojaka. Ko ga je opozoril, naj se odstrani, je vojak res odšel na stražnico, a v malo minutah je prihitel osem oboroženih vojakov, ki so začeli kmetu groziti. Ko je kmet začel kričati na pomoč, so vojaki zbežali. Taki dogodki silno razburjajo ljudstvo. V interesu dobrega razmerja med vojaštvom in prebivalstvom — prosimo za njuno odpušč.

Mladinsko društvo »Prosveta« ima danes pod okriljem šentjakobske Citalnice točno ob 19. uri v dvorani Del. kons. društva pri Sv. Jakobu svoj prvi javni nastop s sledečim vsprejemom: 1. Zupantič: »Pesem mladine«, deklamacija. 2. Stritar: »Oresel«, monolog. 3. »Volkovi«, drama, enodejanka iz ruskega življenja. — Odmor. — 4. Kette: »Pijance«, deklamacija. 5. »Kdo je blazen«, šaloigra v enem dejanju. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Delavsko konsumno društvo pri Sv. Jakobu. V sredo, dne 17. t. m. skupna seja načelnstva in nadzornišstva Ker je dnevni red zelo važen, prosimo za polnoštevilno udeležbo.

Telovadno društvo »Sokol« pri Sv. Jakobu. V nedeljo, dne 21. t. m. ob 10. uri se bo vršil v prostorih D. K. D. pri Sv. Jakobu občni zbor. Vabljeni so vsi bratje in sestre kakor tudi prijatelji sokolske misli, da se istega polnoštevilno udeležijo.

Mladinsko društvo »Prosveta« ima danes točno ob 10. v navadnih prostorih svoj redni sestanek. Na dnevnem redu so važne točke. Zato so člani in članice naprošeni, da se sestanka točno in polnoštevilno udeležijo.

Tombola v prid Istranom. Konsumno društvo na Kolonkovcu priredi v nedeljo, 28. t. m. javno tombolo z bogatimi dobitki. Ker gre čisti dobiček v dobre namene, opozarjamo že sedaj občinstvo na to prireditve.

Telovadno društvo »Sokol« v Vrdelju poroča: v ponedeljek ob 8^{1/2} telovadba članic, v torek ob 10^{1/2} odborova seja.

Dramatični odtok Ljudskega odra na Kontovelju. V nedeljo, dne 28. avg. 1921 se vprizori v dvorani Gospodarskega društva na Kontovelju A. Novčanovo dramo v treh dejanjih »Velega«. — Med dejanji svira Proseško-Kontovelski orkester.

Iz tržaškega življenja

Zakonska »sreča«. Ne ve se iz kakšnega vzroka se je sprla pred snočnjim 40 letna Katerina Violin, stanujoča v ulici Canova št. 12, s svojim možem. Preprij je trajal delj časa. Končno se je pa izpremetel v pretep. Razkačen mož jo je tako obdelal, da so morali pozvati na lice mesta zdravnika rešilne postaje, ki ji je dal prvo pomoč.

Tatvina. Preteklo noč so vdrli neznani tatovi v skladišče aprorovacijskega konsorcija za Istru, na trgu Nicolò Tommaseo št. 4, prevrtili žilno blagajno in odnesli 7000 lir. Tatvina je bila javljena policiji, ki zasluđuje predrzne tatove.

Nesreča z orožjem. Večraj popoldne so pripeljali v vojaško bolnišnico 20 letnega orožnika Blaža Favotija, ki se je po nesreči ustrelil v roko. Njegovo stanje ni nevarno.

Samomor. Večraj popoldne okoli 1 ure so telefonirali na rešilno postajo iz orožniške postaje v ulici Parini, da se nahaja v ulici Parini št. 5 neka ženska, ki ne daje od sebe najmanjšega znaka življenja. In res, ko je prišel zdravnik na lice mesta, je ugotovil, da je ženska mrtva vsled zastrupljanja. Ženska, ki se piše Marija Morpurgo, je držala v roki sliko pokojnega moža. Iz tega je razvidno, da je segla po strupu v znak žalosti po možu.

Vesti iz Goriške

Iz Skopecja. Pretresljivi dogodek se je odigral tu v sredo 10. t. m. okrog 10. ure popoldne. Pred krčmo »na Zingarci« so sedeli kakke pol ure štirje mestno oblečeni mladeniči pri steklenici vina in siru ter se prav po domače razgovarjali s krčmarico o slabi letini, o pomankanju vode v Trstu in o podobnih nadlogah. Pri vsej njihovi uljudnosti niso napravili najbolj-

šega vtisa niti krčmarici niti par domačinom, sedelci pri sosednji mizi.

Slušaj je hotel, da sta prišla po cesti orožniški brigadir in še drug orožnik iz Dutovlje. Baje so bili orožniki že prej uradno opozorjeni na te tičke. Z vsvo njemu lastno vljudnostjo pozove brigadir »gospode«, naj se legitimirajo. Ker mu pa kavaliriji niso mogli ali pa niso hoteli ustreči, izvede mož postavbe telesno preiskavo, ki je reveža stala življenje. Preišče prvega, drugega... Na vrsti je tretji, pri katerem otiplje samokres. Na vprašanje, kaj je to, zakriči četrti »halt!« ter nameri na brigadirja. Hkratu ustrelil. Domačini se razbeže, in v teku pol minute pade še kakih osem strelcov. Tiči so vsi oboroženi s samokresi, po številu so v premoči. Vname se bof na življenje in smrt. Krčmarica sledeča klicu »na pomoč!« prihiti. Oni, ki je prvi nameril na brigadirja, leži v sence zadet pod mizo, mrtev v lastni krvi; brigadir, krvaveč iz več ran, kliče na pomoč, pristotni orožnik zasleduje enega izmed razbojnikov. V tem se vržeta ostala dva na brigadirja. Orožnik mu hiti na pomoč. Lopova smuknetna neopazena skozi vežo v malo pritlično sobico. Na tleh leže klubkovi, suknjiči, listnice. Gospodinja v smrtnem strahu išče otroke. Vstopiva s krvavega pozorišča v vežo, odpre mehanično malo sobico. V tem poči iz sobice strel, namerjen nanjo. Le Bog jo je čuval in srečna kretinja, da ni bila smrtno zadeta, temveč je le v podlehte dobila sivčeni drobec za spomin. Razbojnika planeta v tem hipu iz skrivališča skozi kuhinjo na dvorišče, od tu na vrt, z vrta — v svobodo! Krvavo pozorišče nudi žalostno sliko. Mrtev lopov, tih, miren, ne vzbija pozornosti. Orožnik na straži, domačini, ki jih je vedno več, pristopijo z ljubečo streežo na pomoč ranjencu, nesrečni žrtvi polklica. Dva moža finančne straže, ki sta nekaj časa sledila prvemu ubežniku, se vrneta iz brezuspšnega lova.

Umirajoči prosil duhovnika, ki je sicer prišel, a nesrečnega ni več našel na mestu. Zrežali so z njea obleko, domače dekle — hvala ji na tem mestu — je v hipu prinesla potrebne vate in obvez ter ga s pomočjo financarja spretno in hitro obvezala. Na vozo se je pripravilo udobno ležišče in založilo se nanj umirajočega, pet ali šestkrat zadetega nesrečnega. Odpeljali so ga v Trst, odkoder je došla sinoči vest, da je umrl, kar je med domačim prebivalstvom vzbudilo globoko in odkrito sočutje. Bil je namreč mož-poštenjak, splošno priljubljen. Naj mu bo tu v blag spomin zabeležen njegova izjava, ki jo je pri polni zavesti, ležev v lastni krvi, izrekel: »Madonna mia, chi avrebbe detto. Non ho mai fatto male a nessuno! Vsi, ki smo ga poznali, moremo to potrditi. — Bodi Ti lahka naša gruda slovenska. Ti pošteni mož!

Mrtevce je bil zvečer prenešen v mrtvašnico. Tekom dneva bo pokopan.

Kdo so bili štirje neznanči? Upajmo, da pridejo trije, od katerih je eden ranjen, pravici čim prej v roke. Pri trtvecu ni bilo sicer dokumentov, a naslov nekega deklela iz Ayč in menda še nekaj drugega bo pomagalo, da se izve njegovo ime. Ljudje sicer dosti govore, a izid preiskave bo stvar ugotovili. Le toliko moremo reči, da je krvavi dogodek pretresel vso vas. Ljudstvo pomiluje in obžaluje smrt brigadirja, kar je pač dejansko pokazalo. Padli lovparja na ni vzbudil sočutja.

Dornberg. Radi nepričakovanih ovir se je veselica na Trstlju preložila na nedoločen čas.

Vesti iz Istre

Iz Kozine. Kakor vsako leto v ponedeljek po sv. Jakobu smo napravili tudi letos izlet v Rodik. Došli smo na vrt k Racetovim. Pevski zbor je z umetniški ter narodni pesmami vdril goste, ki so zamaknjeno sledili njegovemu petju. Pred zaključitvijo računa je na predlog predsednika nabrala gospodična Angela za istrske pogorelec 154 lir in 10 dinarjev. To je bila v ponedeljek po sv. Jakobu. Kaj se je pa godilo v nedeljo? Plesali so. Ali ni še dovolj fantovskih plesov? Od njih nima slovensko ljudstvo najmanjše koristi. Par dni pijejo in rogovilijo in vse pri kraju. Kam plovemo? Kaj bomo zapustili lepega našim rodovom? Čudimo se tebi mladina: Zakaj ne posnemaš sosedov? Primi se dela! Saj imaš pri rokah toliko požrtvovalnih mož! Saj so pripravljeni žrtvovati čas in trud zastojni Rodičani pokažejo, da ne nosi pevstvo in bralno društvo »Jurčič« samo hvalevredno ime, marveč da je tudi vredno ganosti. Samo s plesom, kroglami in teranom ne pridemo naprej. Moj klic naj ne ostane klic obupujočega. Sv. Jakob mora pokazati, da je pri nas še zmisel za napredek in izobrazbo. Izletnik.

Gospodarstvo.

Produkcija vina v Jugoslaviji znaša povprečno 2,861.940 hl na leto. Od tega odpade na Hrvatsko in Slavonijo 850 tisoč hl, na Vojvodino 665.000 hl, na Slovenijo 450.000 hl, na Srbijo 356.000 hl, na Dalmacijo 50.000 hl, na Bosno in Hercegovino 35.000 in na Črno goro 5940 hl.

Pridelek sliv v Bosni in Slavoniji. Letos so slive v Bosni in Slavoniji obrodile za 30—40 odstotkov manj kot lani. Cena svežim slivam bo 50 dinarjev za 100 kg, a posušenim slivam 250—300 dinarjev za 100 kg. Prekuhanega

sadja je še mnogo lanskega, valed česar ga letos ne bodo toliko prekuhalil.

Pridelovanje svile. V državnih tovarnah svile po Srbiji se delo intenzivno razvija. Do sedaj je zbranih že okrog 30.000 zaprekov, a izgleda, da jih bo še več. Največ pridelala svile tovarna v Djevdjelju, ki more postati največja tovarna v jugoslovenski državi.

Pipčarstvo in pipčarji

Darovi: Jobe globo 1 L, Jobe ker prizna 2 L, ker so ga poklicali 2 L, ker Zorka se jezi in pipčarji se smejejo 2 L, kandidat, ki rad ima za norca 5 L, Istran, ki noče imeti stika z Barkovljanko 2 L, ker nima žene doma 2 L, Pepo Matevčev 10 L.

Ker ima barkovljanska Zorka še vedno lepe oči in ker je s solznimi očmi protestovala, darujejo: po 2 L: Rico, ki leti; po 1 L: Dječček, Pader, oropani Jože in Srečko.

Gospa Dr. kontrapikova pri inspekciji v prestolnici 10 L, »Diavolino« 2 L.

DARovi

V počastitev spomina pok. kap. Petra Iveliča darujeta Anton Bogdanovič in obitelj Cvitanič po L 100 za »Dijaško podporno društvo«. Denar (L 200) hrani upravništvo.

MALI OGLASI

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo, plača polovično cenjo.

SREBRO. Samo v ulici Pondares št. 6, I. n., dobite največ za krone in goldinarje. 1397

KRONE srebrne in zlate, plačujejo po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, II. 1286

ENONASPROTNA HIŠA v lepem, prometnem kraju ob cesti, s petimi sobami eno večjo dvorano in kuhinjo, z vodnjakom, vrtom in dvoriščem se prodaja po dogovoru. Pojasnila daje Vovk Edvard, Velike Zabljbe pri Ajdovščini. 1429

DVA mizarska pomočnika, večša izdelovanja pohištva sprejme takoj A. Zunič & drug., Sežana. 1430

STANOVANJE. obstoječe iz 2—3 sob, kuhinje, šrambe (če mogoče s pohištvo) na vsakem kraju mesta, se išče eventualno proti nagradi. Ponudbe na Badalič-a, pri g. Cececheti, Via Kandler 9, I. 1432

HIŠA, tik kolodvora Sv. Peter na Krasu, z vsem inventarjem in zemljiščem, v kateri se nahaja že nad 40 let gotilna, pripravna za vsako obrt, se prodaja po nizki ceni. Naslov pove upravništvo. 1435

BEDNJI, rabljeni, pripravljeni za trgatve in drugo rabo se prodajo po nizki ceni. Naslov pove upravništvo. 1433

HIŠICA dvonadstropna, plin, voda, vrt, bližina mesta, se cenj prodaja. Luigi Ricci 10, pritičje. 1434

KRONE srebrne in zlate, plačujejo po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, II. 1286

NAJBOLJŠI gumijevi prodajniki so oni s znakom »Perfetto«, ker trajajo dolgo in se ne zlomijo. Poskusite jih, da se prepričate. Prodajajo jih samo čevljarji in mirodilničarji. Glavna zaloga v Trstu Via Carducci št. 3, zaloga gumija. 1436

SVE JUGOSLAVENSKJE KNJIGE nabavlja najbrže iz vsjakulantanije cene LIBURNIJA Buchdr. Melantrich, Wien IX, Pramergasse br. 6.) Stalno na skladištu: »Memoari Jakova Casanove« (Prvo jugosl. potpuno izdavanje u svescima, na velikom kvart formatu, s mnogobrojnim ilustracijama slikara Fabija Fabbia). Cena pojedinom vesku 1 L. Pretplata na dvadeset svezaka s dostavom 15 L. Rabidanath Tagore, »Nacionalizam«. Cena 5 L. M. Gorki, »Uspomena na Lava N. Tolstoja. Cena 4 L. F. Potčnjak, »Rappalski ugovor«. Cena 8 L. F. Horvat Kiš, »Istarski puti«. Cena 5 L. — U svim gornjim cenama uračunata veči i poštarina. Novac slati za jedno s narudžbom (najbolje u preporučenom pismu). 1339

RADI družinskih razmer se prodaja hiša s 4 sobami, 2 kletmi, svinjakom, vrtom s sadnim drevjem in obširno njivo ob državnih cesti in postaji v Sloveniji. Naslov: Jos. Huber, Opatija. 1382

KRONE srebrne in zlate, plačujejo po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, II. 1286

URADNIK, Tržačan, išče 23 do 27 letno lepo gospodično, po možnosti šiviljo, v svrho ženitve. Ponudbe pod naslovom: »Pošte-tonšt« na Edinost. 1431

ZA MALO svoto se prodaja vila z vrtom med Tomajem in Dutovljami. Pojasnila daje Ant. Tomaj, Tomaj. 1389

PRODA se lovška puška Kal. 12 »Central«, po ceni. Scala Santa 171, Rojan. 1415

FIANO & Co. OPĆINE. Deske, remlji, latice, tramovje za stavbene svrhe, jesenov, brestov, hrastov les (slavonski) bukove dođe za sode po nizkih cenah. Pojasnila v gostilni Malalan II nadstr. 1416

PRODA SE hiša, pripravna za trgovino ali goštinu, 5 minut oddaljena od postaje Sv. Peter na Krasu. Naslov pove upravništvo »Edinosti«. 1418

V ZGONIKU ST. 1, se prodaja radi selitve, novo moderno pohištvo sobe in kuhinje, po zelo nizki ceni. 1420

NA PROSEKU se prodaja posestvo, obstoječe iz hiše, hlevov, šrambe za vozove, novega vodnjaka, vrta in orodja. Eventualno se prodajo tudi 4 vinogradi, več oralov travnikov, njiv, pašnikov in gozdov. Cena po dogovoru. Naslov pove upravništvo. 1422

POZOR! Srebrne krone in zlato po najvišjih cenah plačuje edini groist Belleli Vita, Via Madonna 10, I. 38

PRIPOROČA se dobroznana brivnica Josip Jerman, Trst, ul. XXX. Ottobre 14. (37

UBIRALEC in popravljalec glasovirjev in harmonijev. Pečar Andrej. Trst, via Coroneo 1, V. nad. 1421

NA PROSEKU v zelo lepem kraju, se prodaja hiša in gospodarsko poslopje z lepim vrtom. Zraven tega še dva vinograda in travniki. Naslov pove upravništvo. 1421

STROJ za šivanje podplatov (Durchnaht m.) v jako dobrem stanju se prodaja z vso pripravo. Naslov pove upravništvo. 1423

SREBRNE KRONE po L 1'45, goldinarji itd. kupuje Fonda v ulici Scalinata 3. 1426

KROJACNICA Avgust Stular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 23

NAZANJAM slavnuemu občinstvu, da sem poleg delavnice odprla tudi salon za izgotovljene zimsko obleke in letne plašče ter raznovrstne obleke. Priporočam se za obilen obisk. A. Mermolja Rieger, slića Commerciale 3. 596

ZLATO in srebrne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Pevh, ucar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 25

Nagrajene tržaške destilerije
RENZO RICCI & Co
Vermouth — likerji — sirupi.
Ravnateljstvo in uradi v ul. Miramar št. 7, I. Tovarni v Barkovljani in v prosti luki št. 33.
Absolutno konkurenčne cene na podlagi zadnjih znižanj. 8

†
S potrhim srcom naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša nad vse ljubljena soproga, mati in sestra
Julija Čotar
danes, ob 6 uri zjutraj, po kratki bolezni v 44. letu svoje starosti, izdihnila svojo blago dušo.
Pogreb drage pokojnice se bo vršil v ponedeljek ob 10 uri predpoldne iz mestne bolnice na pokopališče pri Sv. Ani.
TRST, dne 13. avgusta 1921.
Franc, soprog in ostali sorodniki.

†
Notranjska posojilnica v Postojni
naznanja, da je njeni soustanovitelj in odbornik gospod
PETER KRAIGHER
posestnik in trgovec v Postojni
danes umrl. 661 V POSTOJNI, 12. avgusta 1921.

†
DREOSI & Co
Trst — Piazza Oberdan 1 — Trst
Zaloga železarnj v kuhinjskih potrebščin — Izbera ročnih strojev za drobljenje mesa — Tehtnice, šape, lopate, vile, škropilniki, krtače za konje in vole itd.
po zmernih cenah

PODLISTEK

René Thévenin.
Železni malik
Tereza se je odmaknila od profesorja in je z neko pretvezo odšla iz dvorane. Peter Desroches se je približal Maviciju Tarnierju ter mu rekel osorno:
— Nisem vam hotel govoriti v navzočnosti hčere, da je ne prestrašim. Zagotavljam vas, da ne morete odgovoriti. V puščavi je nekaj še bolj nevarnega, nego sem vam povedal, nekaj tajinstvenega in strašnega.
Profesorja je pretreslo in že je hotel izpregovoriti, ali, gospodar je nadaljeval v istem živahnem tonu:
— Tista stvar, nerazložljiv sovražnik, mi je že večkrat kazal smrt ob blizu. Vsi delavci, ki so neprevidno predalec zašli v puščavo, so bili ubiti. In sedaj vam morem reči: Kdo je usmrtil profesorja Bernarda? Ne mrzlica, ne divje zveri, ne reptilji, ne Indijanci, ampak neki stvor, ali strašni stvoři, katerih narava in ime je neznano, ali strašni, vedno navzoči povsod, nepremagljivi — kor smrt.

POGLAVJE VII
Tragična noč.

Mavicij Tarnier je legel v posteljo, ki so mu jo napravili v sobi. Na to je prižgal smotko in se smehljaj sam pri sebi:
— To sta blažena — je mrmral — in tudi jaz utegnem zblazneti. Predložo bivanje v tu-

ščavi z mrzlicami, o katerih sta govorila, jima je gotovo zmedlo možgane. Zalostno dejstvo je to, zares, kajti oče se zdi res mož, a dekle je kaj dražestno.

»Morda pa ta ne dražest prihaja ravno od tega — recimo od otmelnosti uma, na kateri trpi nesrečnica. Ugajala bi mi mnogo bolj, če bi bila duševno zdrava in v ravnovesju.« Puhnil je par dimov na muhe, ki so krožile okoli njegovega obraza.
— Žal — je nadaljeval, govoreč sam s sabo — dekle mora imeti neko hibo, ker bi bila sicer prepopolna.

Spustil se je za nekaj časa v nedoločne fantasterije, potem je pripomnil:
— Sicer pa, kaj brigajo mene svojstva te gospice? Čemu se toliko bavim znjo? ..Ne, ne: nisem prišel semkaj za to, da bi se dal očarati od male puščavnice! Male, ali dražestne puščavnice na vsak način — je zaključil in skočil pokonci.

Vrgel je smotko od sebe in se začel smejati.
— Eh — je vzklisknil — vkljub danim mi svarilom treba nujno, da odpotujem.
Nikakor ni mogel zaspati. Noč je bila izredno vroča: iz puščave so prihajali valovi soparnega, vlažnega in dišečega zraka. Globoko tišino je motilo le brečanje muh in žum živalic, ki so tekale po stenah. Mavicij Tarnier je hotel sem in tja, dokler ga ni vzmernil odmev njegovih korakov v tišini.

Tedaj je zopet sedel na posteljo in začel zopet samogovor, ki ga je bil prej prekinal: Ali, kaj prav za prav sta mi hotela dati razumeti s

Delavsko konsumno društvo pri Sv. Jakobu
vknjižena zadr. z om. poroštvom
vabi svoje zadružnike na

redni občni zbor

ki se vrši
v nedeljo, dne 28. avgusta 1921, ob 10 uri
v društvenih prostorih

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnštva;
2. Poročilo nadzorništva;
3. Odobritev letnih računov;
4. Dopolnilna volitev odbora in nadzorništva;
5. Slučajnosti.

Na obilno udeležbo vabi

658 ODBOR.

Hranilnica in posojilnica v Boljuncu
reg. zadr. z neom. zav.
uljudno vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil
v nedeljo, 28. avgusta 1921, ob 4 uri
poldne, v uradnih prostorih v Boljuncu
s sledečim

DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo načelnštva;
2. Poročilo nadzorništva;
3. Potrditev računskega zaključka za leto 1920;
4. Sklepanje o revizijskem poročilu;
5. Volitev načelnštva;
6. Volitev nadzorništva;
7. Slučajnosti.

Ako bi ob določeni uri ne bi'lo navzoče
zadostno število članov, se vrši pol ure
pozneje drug občni zbor, ki bo s'lepjal
veljavno ob navzočnosti vsakega števila
članov.

659 ODBOR.

Novo pogrebno društvo pri Sv. Ivanu
na Frdeniču št. 1201
vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil
v nedeljo, 21. avgusta 1921 ob 10.
uri predpoldne ob navzočnosti vsa-
kega števila članov.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsednika;
2. Poročilo tajnika;
3. Poročilo blagajnika;
4. Volitev nadzorništva;
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

660 ODBOR.

ETERNIT

Zaloga: Trst, Piazza Vittorio Veneto 4
852 (prej Piazza delle Poste).

Zaloga domačih vin:
belega vipavca, istrskega refoška
in kraškega terana na debelo in
za družine.

Postrežba na dom. Cene zmerne.
Ul. Cunicoli št. 8. Štrancar.

Naročajte in širite
„EDINOST“

Urnina in zlatarna
FRANCESCO BUDA
Trst, Via Scallata št. 1
sprejema vsakovrstna popravila. — Cene vedno
najnižje. 41
Kupuje srebrne krona.
Pozor na naslov! Pozor na naslov!

70.000 karbidnih gorilnikov
v različnih velikostih se proda takoj po
50 in 70 cent.
komad, franko Maribor.
REALITETNA PISARNA, Maribor,
663 Gosposka ulica 28 (Jugoslavija)

Ivan Andretić i drugovi
VEPRINAC, pošta Lčići

podružnica v OPATIJI: Jos. Brumnjak
telefon 58

prodajo večjo množino gradbenega
bukovega lesa, izdelanih železniških
pragov, bukovih drv za kurjavo
in oglja.

ALFA-LAVAL

Izdeluje najboljšo stroje
in opreme za mlekarne
in sirarne.
Ta pri nas že pred
vojno splošno upeljana
tvrda instalacija komple-
tne mlekarne s par-
nimi napravami, pas-
terizatorji, hladilni-
mi, tehoicami za mle-
ko, črpalnicami, kan-
alji in itd., ra-prodaja
p. tudi posamezne
stroje in obavlja po-
pravlila pri njej ku-
pljenih strojev.

Se posebno znani pa so
njeni posemelniki.
Alfa-Lavalovi posemelniki
se izdelujejo v vseh velikostih. Najmanjši po-
snela 1 liter mleka na minuto in je v uporabi
v najmanjših gospodarstvih (20-30 l. mleka
na dan.) — Za vsa podrobna pojasnila, cene in
nabave se je obrniti na (1)
Ing. D. Gustinčić, Trst, Sv. Ivan 1009.

ŽIVNOSTENSKA BANKA
PODRUŽNICA V TRSTU
Ulica Rozza vogal ul. Mazzini. — Lastna palača.
Dejniška glavica in rezervni zaktid K. št. 225.000.000
Izvršuje kulturno vse bančne in menajalne transakcije.
Uradne ure od 9-13

Plugi vseh velikosti
657 Stiskalnice za grozdje
Vrči za prevažanje mleka
Ing. Righi & M. Vidovich
TRST, via Sanità 8 (vogal via Porporella)

Redilni prašek za živino

za konje, rogato živino ovce, in praške, se rabi
z najboljšim uspehom: ako živina ne more
jesti, slabo prebavlja, zboljšuje pri kravah mleko
in je dobro varovalno sredstvo proti kuž. boleznim
Prašek proti kašlju za konje. Sigurno sredstvo
proti kašlju in pljučnemu kataru pri konjih.
Priporoča in razpošilja: 548
Lekarna v Vipavi

Samo na debelo za preprodajalce.
Trakovi, moške in ženske nogavice, robci,
čistilo za čevlje Brill, Ecia, Lift, različni glav-
niki, špaga, dišeča mila, kratače, vzmetne
zaponke, igle in sukanec, žensko perilo,
gumbi, cigaretni papir, pismen papir i. t. d.
po dnevnih cenah.

S. Nicolo 19 GIACOMO LEVI S. Nicolo 19

KOŽE USNJE

ter vsi v čevljarstvo obrt
spadajoči predmeti

ulica Udine št. 49
(prej Belvedere)

Priporoča se
(27) F. CINK

Velika zaloga in tovarna pohištva
A. JUG — Trst
Tovarna ulica sv. Martiri št. 21
Zaloga ul. sv. Lucija 5 in ul. del Fabbri 10
Velika zaloga spalnih in jedilnih sob, kuhinjskega
pohištva kakor tudi drugih predmetov.
Delo solidno. Cene zmerne.

— TVRDKA —
DEBIASIO & DOMENIS
Trst, ul. Coroneo 13, tel. 12-34
priporoča svojo zalogo

ČEŠKE STERLENINE
Prodaja na debelo.
Porcelan, lončevina, raznovrstna steklenina. —
Najrazličnejše vrste korazarcev za pivo, vino,
likerje itd., steklenice, svetiljke, cilindri, šipe
1 1/2-2mm debele za stavbo v zabojih, na
željo tudi po natančnih merah.

VELIKO SKLADIŠČE KLOBUKOV
dežnikov, belih in pisanih, žepnih
robcev, možkih nogavic itd.
K. CVENKEL, Trst, Corso V. E. M. št. 24

Specijaliteto pralnega mila
F. G. & E. Hauser
v Trstu
prodaja 638
mirodilnica PIEC v Idriji.

ALOJZIJ POVH
Trst, telefon št. 3-29
Piazza Garibaldi 3 (pri Barbaru)

Ker potrebujem večjo
množino srebra, je pla-
čam po najvišjih cenah.

Kmetje in gospodarji!
Predno se odločite za nabavo go-
spodarskih strojev, povprašajte po naših
cenah!

S tem si prlhranite
ogromnega denarja.

Imamo v Trstu, prosta luka, na
razpolago:

Mlatilnice: na paro, na bencin, na
„Goepel“, na roko. Motorje: na bencin,
razne vrste „Goepel“, tranzmisije,
čistilnice za žito, pluge, kultivatorje,
brane, slamoreznice vseh vrst in ve-
likosti: na motor, na „Goepel“ in na
roko; sejalnike, razne vrste mlinov
za zdrob, separatorje za mleko, de-
cimalne tehtnice, sesalke, bruse,
mlinske kamne in druge gospodar-
ske potrebščine.

Československá Společnost
pro obchod s Východem - akc. spol. s r. o. v Trstu
via S. Nicolo 4 - Telefon 36-89.

Ljubljanska kreditna banka
Podružnica v Trstu.
Centrala v Ljubljani.

Podružnice:
Celje, Barovlje, Gorica, Saraj., Split, Trst, Maribor Ptuj.
Dejniška glavica K 50.000.000. Rezerva K 45.000.000
Obavlja vse v bančno stroko spadajoče
posle. — Sprejema vloge v lirah na
hranilne knjižice proti 3 1/2% obrestovanju
na žiro-račune proti 3% obrestovanju
Za na odpoved vezane vloge plača obre-
sti po dogovoru. Izvršuje borzne naloge
in daje v najem varnostne celice.
Tel. št. 5-18. Blagajna je odprta od 9-13

Trgovsko-obrtna zadruga
v Trstu
registrovana zadr. z neomejenim jamstvom
Ulica Pier Luigi da Palestrina št. 4, I.
sprejema hranilne vloge
od L 1 dalje.

Navadne vloge obrestuje po
4 1/2%
večje po dogovoru

Trgovcem otvarja tekoče čekovne ra-
čune. — Posoja hranilne pušice na dom.
— Rentni davek plačuje iz svojega.

Daje posojila
po najugodnejših pogojih na vknjižbe,
na osebno porošstvo, na
zastave vrednostnih listin.

Uradne ure vsak dan izvzemši
nedelj in praznikov od 8 do 1.

Kdor želi imeti krasno sliko po nizki
ceni, naj se obrne samo na
Fotografični zavod DAGUERRE
Corso Vittorio Emanuele št. 39
— Razglednice od 10 lir naprej —

Razpis službe občinskega tajnika

V NAKELSKI ŽUPANIJI,
Letna plača 4800 L; Je pa za one, ki imajo
veselje do dela, še dokaj postranskega za-
služka.
Starejše, resne osebe, zmožne slovensčine
in italijanščine v govoru in pisavi, neizvzem-
ši tudi žensko moč, naj naslovijo svoje pro-
šnje na podpisano županstvo, ali pa še bolje,
da se osebno predstavijo županu. Nastop
čimprej.
Županstvo v Naklem, 9. avg. 1921.
656 Župan: A. Štrekelj.

Veledenjena gospa!
FIGOVA KAVA „LEVANTE“
pristni izdelek, garantiran iz čistega sadu, je zdrava, okusna, redilna in
ekonomična, katero se priporoča ošobito otrokom, bolnavim in bolnim
na živcih. Kot primes k kolonialni kavi, da lepo tečno barvo in
ji poveča slast. Pozor na znamko.
Prva tržaška tovarna figove kave „LEVA TE“
Loser & Luita, Via Carpison 10-12 — Trst

**ORTOPEDIČNI LABORATORIJ
ODONE VIANELLO**
Via Coroneo št. 13, I. n. — Trst — Via Coroneo št. 13, I. n.
Izdelovanje in prodaja kilnih pasov, Trebušni podpasi, moderci, vzravnalni aparati, no-
gavice za krčne žile itd. itd.
Smitetne, kirurškične in higijenične potrebščine.
Sprejemajo se pošiljave na deželo in v Jugoslavijo

Tiskarna „Edinost“ v Trstu
izvršuje vsa tiskarska dela točno in solidno
Prostori tiskarne se nahajajo v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20

Neprekosljiva
je pristnost in kakovost
„ZELENEGA MILA“
ZNAMKA
FENDERL
izdelanega iz oljčnega olja brez vsake
druge primesi.
Belina in mehko perila, ki je prano s
ZELENIM MILOM FENDERL, je izredna.
Prepričajte se!

A. Fenderl & C., Trst, Tovarna mila
Telefon št. 430 — Via del Ghirlandaio št. 1

JADRANSKA BANKA
sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.
Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji
Beograd, Celje, Dubrovnik, Rotor, Kranj, Ljub-
ljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo,
Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.
Poslovne zoeze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu